

הלכות ברכת הפירות - ה מרק ירקות ומרק פירות

שוע"ר סי' רב

י חוץ מזתים וענבים שהיוצא מהם כמותם, שאף שנשתנו, נשתנו לעילוי, שבשינויים הם באים לכלל דרך אכילתם, **שעיקר הפרי לכך נטעוהו**, ענבים להוציא מהן יין וזיתים להוציא מהן שמן, לפיכך פרי הוא וראוי לברך עליו בורא פרי העץ.

סדר ברכת הנהנין פ"א

ט קמח של אחד מחמשת מיני דגן ששלקו ועירבו במים או בשאר משקים, אם נעשה **רץ וקלוש כל כך עד שאינו ראוי אלא לשתייה** ולא לסעוד הלב כלל אינו מברך עליו אלא שהכל.

סדר ברכת הנהנין פ"ז

(יב) כל הפירות אפילו זיתים וענבים ששראן או בישלן במים, אף על פי שנכנס טעם הפרי במים, אינו מברך על אותם המים אלא שהכל נהיה בדברו ... במה דברים אמורים, בפירות שדרכם להאכל חיין. אבל מיני ירקות שדרך אכילתם על ידי בישול, מי בישולם כמותם, **שעל דעת כן נוטעים אותם לאכול גם מימיהם עמהם, או עם פת**, ולא יצאו מתורת אוכל לגמרי. לפיכך מברכים עליהם ברכת הירקות אף אם בא לשותותם בפני עצמם. ויש אומרים שכל הפירות מי בישולם או שרייתם כמותם, ומברך עליהם בורא פרי העץ אם בא לשותותם בפני עצמם, כיון **שעיקר בישול המים בשביל הפירות** ויש להמשיך טעם הפרי.

והלכך לכתחלה **יברך על המרק שהכל ויוצא לדברי הכל**. אבל אם אכל מתחלה הפרי ובירך עליו בורא פרי העץ ואחר כך בא לשותות המרק, לא יברך על המרק שהכל, כי שמא נפטר כבר בברכת בורא פרי העץ. על כן טוב **שישתה דבר אחר תחלה לברך עליו שהכל**.

(יד) וכל זה כששראן או בישלן על דעת לאכלן עם מימיהם, שאז תורת מרק עליהם. אבל אם שראן או בישלן לשותות מימיהם לבדם, אין שם מרק עליהם אלא שם משקה, ולדברי הכל מברך עליו שהכל נהיה בדברו ובורא נפשות רבות. ולכן מברכין על מים מבושלים עם עלים (**שקורין טי"א**) או על מי שריית תותים ותפוחים (**שקורין עפי"ל קוואס או יאגיד"ס קוואס**) שהכל נהיה בדברו (וכן על **שתיית הקאו"י**).

(טו) וכן מרק של כל מעשה קדרה מחמשת המינין, אין המרק נחשב כתבשיל לברך עליו בורא מיני מזונות אם בא לשותותו בפני עצמו, אלא אם כן בשלו כדי לאכול התבשיל, אבל **אם עיקר הבישול בשביל המרק לבדו**, כמו שמבשלין שעורים לחולה לשותות המרק, מברכים עליו שהכל נהיה בדברו. ומטעם זה **מברכים על שכר שעורים שהכל נהיה בדברו** ולא בורא מיני מזונות.

(טז) מיני קטניות שדרך אכילתם על ידי בישול גם בעודם שלמים ועומדים בעינם, מברכין על המרק בורא פרי האדמה לדברי הכל. והוא שאין עיקר הבישול בשביל המרק לבדו, אבל אם עיקר הבישול בשביל המרק, בין במיני קטניות בין במיני דגן מברכין עליו שהכל, אף אם אוכל גם כן התבשיל עמו, ואינו טפל אליו כלל ואינו נפטר בברכתו.

(יז) אבל מיני ירקות, אף אם **נתבשלו לצורך המרק** מברך עליו ברכת הירקות, כיון שכל העולם מבשלים אותם לאכילה, ואז המרק בטל לגבי התבשיל, לא נשתנית ברכת המרק בשביל זה שבישולם לצורך מימיהם, **כי בטלה דעתו אצל כל אדם**.

(יח) מי שריית פירות שנכבשו בהם להתקיים (כגון קרו"ט ואוגרק"ס), אין מברכים עליהם אלא שהכל לפי סברא הראשונה, אף על פי שנכנס טעם הפרי במים, הואיל ולא נכבשו בהם כדי שיתנו בהם טעם, **ולא היתה הכוונה כלל על המים שיהיו מוכשרים ומוטעמים יותר בטעם הפרי שיכנס בהם** כמו שהכוונה הוא בבישול ירקות גם על המים שיהיו מוטעמים בטעם הירק, שלכך נחשבים כמותם. אבל לפי סברא האחרונה, כיון שעיקר שרייתם הוא בשביל הפירות, מברכין עליהם כברכת הפרי ששורה בו.